NN 58/2022 (25.5.2022.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-1374/2022 od 12. travnja 2022. i Izdvojeno podupiruće mišljenje suca

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

852

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Zlatko Babić iz Kutine, trenutno u Zatvoru u Zagrebu, kojeg zastupa Višnja Drenški Lasan, odvjetnica u Zagrebu, na sjednici održanoj 12. travnja 2022. donio je

ODLUKU

I. Ustavna tužba se odbija.

II. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Zlatko Babić iz Kutine (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg zastupa Višnja Drenški Lasan, odvjetnica u Zagrebu, podnio je ustavnu tužbu u povodu rješenja Županijskog suda u Zagrebu broj: Kv II-Us-37/2022-3, Kir-Us-50/2022 od 2. ožujka 2022. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje), kojim je odbijena njegova žalba te je potvrđeno rješenje suca istrage Županijskog suda u Zagrebu broj: Kir-Us-50/2022 od 15. veljače 2022. (u daljnjem tekstu: rješenje suca istrage).

1.1. Rješenjem suca istrage podnositelju je produljen istražni zatvor na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku (»Narodne novine« broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – odluka USRH broj: U-I-448/2009 i dr., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19.; u daljnjem tekstu: ZKP/08) za daljnjih mjesec dana te po tom rješenju može trajati do 15. ožujka 2022.

2. Podnositelj smatra da su mu povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 18., 22., 24., 25. i 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), kao i članci 5., 6. i 13. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02., 1/06. i 13/17.; u daljnjem tekstu: Konvencija).

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. Podnositelj je uhićen 15. prosinca 2021.

3.1. Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu: USKOK) donio je 15. prosinca 2021. rješenje o provođenju istrage protiv podnositelja broj: Kis-US-74/2021 (koje je postalo pravomoćno 13. siječnja 2022.), te je sucu istrage Županijskog suda u Zagrebu podnio prijedlog za određivanje istražnog zatvora podnositelju zbog počinjenja kaznenih djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. stavka 2. u vezi s člankom 52. Kaznenog zakona (»Narodne novine« broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18. i 84/21.; u daljnjem tekstu: KZ/11) i trgovanja utjecajem iz članka 295. stavka 1. u vezi s člankom 52. KZ-a/11 pozivom na zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 2. i 3. ZKP-a/08.

3.2. Prijedlog USKOK-a djelomično je usvojen te je podnositelju određen istražni zatvor rješenjem suca istrage Županijskog suda u Zagrebu broj: 12 Kir-Us-279/2021 od 16. prosinca 2021. na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 2. ZKP-a/08 (koluzijska opasnost), dok je prijedlog USKOK-a za određivanje istražnog zatvora na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 3. ZKP-a/08 odbijen.

3.3. Protiv navedenog rješenja žalbe su podnijeli podnositelj i USKOK. Rješenjem vijeća Županijskog suda u Zagrebu broj: 12 Kv II-Us-94/2021-3, Kir-Us-279/2021 od 31. prosinca 2021. djelomično je prihvaćena žalba USKOK-a te je prvostupanjsko rješenje preinačeno na način da se istražni zatvor podnositelju određuje i na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 3. ZKP-a/08, dok je podnositeljeva žalba odbijena kao neosnovana.

4. USKOK je 13. siječnja 2022. podnio sucu istrage Županijskog suda u Zagrebu prijedlog za produljenje istražnog zatvora podnositelju na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 3. ZKP-a/08 za daljnja dva mjeseca. U prijedlogu se navodi da nisu provedene još sve dokazne radnje i to pretraga pokretnih stvari, mobilnih telefona privremeno oduzetih od I., II., III. i IV. osumnjičenika, te prijenosnih računala i USB uređaja privremeno oduzetih od l. osumnjičenika, te da je potrebno napraviti analizu njihovih rezultata pretraga, provesti pretragu poslužitelja trgovačkog društva E. M. d.o.o., odnosno osobnih pretinaca e-pošte koje koriste A. C. i IV. osumnjičenik D. K., sve u cilju pronalaska korespondencije vezane uz sporna zapošljavanja i povećanje plaće IV. osumnjičeniku, pribaviti dokumentaciju vezanu uz upućivanje radnika na čekanje posla, te u svojstvu svjedoka ispitati i T. K. na okolnost spornih zapošljavanja, odnosno zadržavanja u radnom odnosu pojedinih radnika i razloga njihova upućivanja na čekanje posla, te A. M. i I. S. na okolnost njihovih saznanja o zapošljavanju članova njihovih obitelji u društvu E. M. d.o.o.

4.1. Rješenjem suca istrage Županijskog suda u Zagrebu broj: Kir-Us-15/2022 od 14. siječnja 2022. podnositelju je produljen istražni zatvor za mjesec dana na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 3. ZKP-a/08.

5. Protiv rješenja suca istrage kojim mu je produljena mjera istražnog zatvora podnositelj je podnio žalbu osporavajući postojanje osnovane sumnje da je počinio inkriminirana kaznena djela. U odnosu na postojanje iteracijske opasnosti podnositelj se u žalbi, između ostalog, pozvao i na odluku Ustavnog suda broj: U-III-2747/2014 od 24. lipnja 2014. (»Narodne novine« broj 83/14.) koja se odnosila na određivanje istražnog zatvora podnositeljici koja je u to vrijeme obnašala dužnost županice, smatrajući da se načelna stajališta navedena u toj odluci mogu primijeniti i na njegov slučaj.

6. Rješenjem Županijskog suda u Zagrebu broj: Kv II-Us-12/2022-2, Kir-Us-15/2022 od 21. siječnja 2022. odbijena je žalba podnositelja kao neosnovana te je potvrđeno rješenje suca istrage.

7. Podnositelj je protiv navedenog rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 21. siječnja 2022. podnio Ustavnom sudu ustavnu tužbu koju je Ustavni sud usvojio odlukom broj: U-III-533/2022 od 10. veljače 2022. (www.usud.hr), te je ukinuo rješenje Županijskog suda u Zagrebu broj: Kv II-Us-12/2022-2, Kir-Us-15/2022 od 21. siječnja 2022. i predmet vratio Županijskom sudu u Zagrebu na ponovni postupak iz razloga što sudovi pri donošenju rješenja o produljenju istražnog zatvora nisu ni razmotrili mogućnost izricanja mjera opreza podnositelju.

7.1. Podnositelj je 18. veljače 2022. podnio ustavnu tužbu, te 23. veljače 2022. dopunu ustavne tužbe na temelju članka 63. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), smatrajući da su mu nepostupanjem Županijskog suda u Zagrebu po nalogu Ustavnog suda iz odluke broj: U-III-533/2022 od 10. veljače 2022., odnosno nedonošenjem nove odluke u ponovljenom postupku povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 18., 22., 24. i 25. Ustava, kao i prava iz članka 5. stavka 4. i članka 13. Konvencije, te članka 2. Protokola broj 7 uz Konvenciju, te da bi nepokretanjem ustavnosudskog postupka za njega nastala teška i nepopravljiva šteta. Predmet se vodio pod brojem U-IIIB-978/2022.

Ustavni sud je dopisom od 23. veljače 2022. od Županijskog suda u Zagrebu zatražio očitovanje o postupanju prema nalogu Ustavnog suda, na koje je Županijski sud u Zagrebu odgovorio dopisom od 25. veljače 2022., uz dostavu rješenja izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Zagrebu broj: 14 Kv II-Us-29/2022-2, Kir-Us-15/2022 od 15. veljače 2022. kojim je u ponovnom postupku odbijena žalba podnositelja kao neosnovana, nakon čega je Ustavni sud navedenu ustavnu tužbu podnositelja odbacio jer je u konkretnom slučaju bio iscrpljen pravni put te su prestale postojati pretpostavke za odlučivanje o biti stvari u povodu ustavne tužbe podnositelja podnesene na temelju članka 63. stavka 1. Ustavnog zakona.

Ustavni sud napominje da podnositelj nije osporio (novo) rješenje izvanraspravnog vijeća, odnosno u povodu njega nije podnio novu ustavnu tužbu te stoga ono nije predmet konkretnog ustavnosudskog postupka.

7.2. U obrazloženju rješenja izvanraspravnog vijeća, u bitnom, navedeno je:

»7. Pri tako utvrđenom činjeničnom stanju, sudac istrage je valjano i jasno obrazložio nemogućnost primjene blažih mjera, a što prije svega proizlazi iz specifične situacije u kojoj se kao okrivljenik javlja dužnosnik, gradonačelnik izabran na slobodnim izborima, voljom građana. Pritom nisu uvjerljivi niti na zakonu utemeljeni navodi iz žalbe da bi okrivljenik svoje ovlasti koje ima kao gradonačelnik, u vrijeme svoje odsutnosti, prenio na zamjenicu gradonačelnika. Naime, ukidanjem istražnog zatvora okrivljeniku prestala bi osnova na temelju koje je okrivljenik svoje ovlasti prenio na zamjenicu gradonačelnika a temeljem članka 43. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi..., s obzirom na to da puštanjem na slobodu okrivljenik više ne bi bio odsutan niti spriječen u obavljanju gradonačelničke dužnosti. (...) Određivanjem mjere opreza iz članka 98. stavka 2. točke 6. ZKP/08 kojom bi se zabranilo obavljanje određene poslovne aktivnosti ne bi se moglo zabraniti obnašanje dužnosti gradonačelnika, jer isto nije poslovna aktivnost već zakonom propisana dužnost koju obavljaju pojedinci izabrani na navedenu dužnost na slobodnim izborima. Isto tako, po ocjeni ovog vijeća dužnost gradonačelnika se, ni analognom primjenom Zakona o kaznenom postupku, ne može podvesti niti pod profesionalnu djelatnost, stoga se ni primjenom mjere opreza iz članka 98. stavka 2. točke 6. u vezi članka 98. stavka 3. ZKP/08 ne može 1. okrivljenom Zlatku Babiću zabraniti obavljanje dužnosti gradonačelnika. Naime, sud nije ovlašten ulaziti u volju građana, odnosno Ustavom zajamčenu slobodu i pravo izbora iz članka 45. Ustava Republike Hrvatske..., niti na Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, zajamčenu člankom 128. Ustava.«

8. USKOK je 14. veljače 2022. podnio sucu istrage prijedlog za produljenje istražnog zatvora podnositelju po istoj zakonskoj osnovi, odnosno zbog iteracijske opasnosti. Osporenim rješenjem suca istrage prihvaćen je prijedlog USKOK-a te je podnositelju produljen istražni zatvor za daljnjih mjesec dana na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 3. ZKP-a/08.

U odnosu na postojanje osnovane sumnje u rješenju suca istrage navedeno je sljedeće:

»8. Naime, i dalje postoji osnovana sumnja da su I. okrivljeni Zlatko Babić,... počinili inkriminirana im kaznena djela, kao opći uvjet za produljenje istražnog zatvora, proizlazi iz rezultata provedenih izvida te iskaza svjedokinje A. C., u prilog kojem iskazu govore dostavljene audio snimke razgovora A. C. i II. okrivljenog D. K. te izmedu A. C. i IV. okrivljenog D. K., ispisi poruka razmijenjenih putem aplikacije Viber između A. C. i III. okrivljenog D. K., materijali sa sjednica Gradskog vijeća Grada Kutine i dokumentacija vezana uz radni status za zaposlenike društva E. M. d.o.o. J. K., M. B., K. Š., S. P. M., M. S., M. M., S. M., D. K. i IV. okrivljenog D. K. te iz saznanja prikupljenih od I. H., S. L., M. O. i V. H.

(...)

14. Naime, vezano uz dužnosti koje su u inkriminiranom periodu obnašali okrivljenici, autoritetom kojih dužnosti je I. okrivljeni Zlatko Babić utjecao na II. okrivljenog D. K. da kod direktorice trgovačkog društva E. M. d.o.o. A. C. osigura realizaciju neosnovanih zapošljavanja i povećanja plaće, odnosno autoritetom kojih je II. okrivljeni D. K. utjecao na A. C. u vezi s radnjama iz njezinog djelokruga, radi realizacije njihovih potreba i ciljeva, iz pribavljene materijalne dokumentacije i javno dostupnih podataka, ali i iz obrana okrivljenika, nedvojbeno proizlazi da I. okrivljeni Zlatko Babić obnaša dužnost gradonačelnika Grada Kutine od 16. lipnja 2017. do danas te da je u razdoblju od 27. travnja 2016. do 3. prosinca 2020. ujedno obnašao dužnost predsjednika Gradske organizacije HDZ-a Kutina. Nedvojbeno proizlazi i da je II. okrivljeni D. K. u mandatu 2017. do 2021. obnašao dužnost vijećnika u Gradskom vijeću Grada Kutine, koju dužnost obnaša i danas te da je ujedno u vremenu od 20. lipnja 2017. do 15. travnja 2021. i od 8. lipnja 2021. do 13. rujna 2021. obnašao i dužnost predsjednika Gradskog vijeća Grada Kutine, a u vremenu od 12. lipnja 2017. do 3. srpnja 2021. obnašao i dužnost predsjednika Ogranka HSLS-a Kutina. U odnosu na III. okrivljenog D. K. i IV. okrivljenog D. K. nedvojbeno proizlazi da su u mandatu od 2017. do 2021. obnašali dužnost vijećnika u Gradskom vijeću Grada Kutine.

15. Također je nedvojbeno da je u inkriminiranom periodu A. C. bila odgovorna osoba trgovačkog društva E. M. d.o.o., odnosno da je kao direktorica, navedeno Društvo zastupala pojedinačno i samostalno od 19. listopada 2017. do 9. prosinca 2021.

16. U odnosu na kaznena djela opisana pod točkom 1.) izreke rješenja o provođenju istrage, iz materijala sa sjednica Gradskog vijeća Grada Kutine, dopisa Grada Kutine, Službe za opće poslove od 13. rujna 2021. i video snimke 25. sjednice Gradskog vijeća održane 26. studenog 2019. te materijalne dokumentacije vezane uz radni status, plaću i prisutnost na radu J. K. i IV. okrivljenog D. K. te spisu priležećih poruka razmijenjenih putem aplikacije Viber između A. C. i III. okrivljenog D. K. i audio snimke razgovora A. C. i IV. okrivljenog D. K., proizlazi da su III. okrivljeni D. K. kao nezavisni vijećnik i IV. okrivljeni D. K., kao oporbeni vijećnik, na sjednici Gradskog vijeća Grada Kutine održanoj 26. studenog 2019. glasovali za Prijedlog Odluke o proračunu Grada Kutine za 2020. i projekcije proračuna za 2021. i 2022. godinu te da je III. okrivljeni D. K. na sjednici Gradskog vijeća Grada Kutine održanoj 16. travnja 2020. glasovao i za Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama predmetnog proračuna, koja Odluka bez glasa III. okrivljenika ne bi bila izglasana.

17. Nadalje proizlazi da je sa sinom III. okrivljenog D. K., J. K., 20. veljače 2020. zaključen ugovor o radu za radno mjesto voditelja reciklažnog dvorišta u trgovačkom društvu E. M. d.o.o., koje radno mjesto u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora nije bilo sistematizirano, već je isto sistematizirano Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u trgovačkom društvu E. M. d.o.o. donesenim 21. veljače 2020., a kojim Pravilnikom su kao uvjeti za obavljanje poslova navedenog radnog mjesta propisani srednja ili viša stručna sprema, tehnički ili ostali obrazovni smjer, dok nije propisano potrebno radno niti stručno iskustvo. Također proizlazi da je J. K., mjesec dana nakon zasnivanja spornog radnog odnosa, upućen kući na 'čekanje posla', gdje se nalazio ukupno 47 radnih dana.

(...)

20. lz poruka razmijenjenih putem aplikacije Viber između A. C. i III. okrivljenog D. K. proizlazi da je zapošljavanje J. K. bilo dogovoreno sa I. okrivljenim Zlatkom Babićem i sa II. okrivljenim D. K., dok vezano uz povećanje plaće, odnosno koeficijenta složenosti poslova IV. okrivljenom D. K., iz audio snimke razgovora A. C. i IV. okrivljenika od 5. ožujka 2020. proizlazi da je IV. okrivljeni D. K. o načinu povećanja plaće putem stimulacije ili aneksa, odnosno o povećanju koeficijenta na 3,00 razgovarao sa I. okrivljenim Zlatkom Babićem te da je I. okrivljeni Zlatko Babić u vezi navedenog razgovarao sa direktoricom A. C.

21. Da je zapošljavanje J. K. u društvu E. M. d.o.o. i povećanje plaće IV. okrivljenom D. K. bilo obećano i potom i realizirano upravo kako bi III. okrivljeni D. K. i IV. okrivljeni D. K. glasovali na sjednicama Gradskog vijeća za Prijedlog Odluke o proračunu Grada Kutine za 2020., odnosno za Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama predmetnog proračuna, proizlazi iz iskaza svjedokinje A. C., koja je u istom izričito navela da joj je predmetno zapošljavanje i povećanje plaće naložio II. okrivljeni D. K., a na traženje I. okrivljenog Zlatka Babića, kako bi se izglasao rebalans za 2020. godinu te navela da joj je iz razgovora sa III. okrivljenim D. K. i razgovora sa IV. okrivljenim D. K. poznato da je I. okrivljenik predmetno zapošljavanje bio obećao III. okrivljeniku, a povećanje plaće obećao IV. okrivljeniku, u zamjenu i za njihov glas za proračun Grada Kutine za 2020. godinu. Predmetne navode u pogledu razloga zapošljavanja J. K. i povećanja plaće IV. okrivljenom D. K. u danoj izjavi potvrđuje i I. H., koji obavlja poslove savjetovanja vezano uz tehničko i financijsko poslovanje društva E. M. d.o.o., a koji o navedenom raspolaže posrednim saznanjima, obzirom da mu se u inkriminirano vrijeme, A. C. povjeravala o zapošljavanju osoba na traženje I. okrivljenog Zlatka Babića i II. okrivljenog D. K.

22. Stoga, kada se prethodno navedena dokumentacija dovede u vezu sa navodima A. C. i činjenicom da Odluka o izmjenama i dopunama proračuna Grada Kutine za 2020. godinu bez glasa III. okrivljenog D. K. ne bi bila izglasana te sa sadržajem razgovora između IV. okrivljenog D. K. i A. C. od 5. ožujka 2020. i činjenicom da je Dodatak ugovoru o radu kojim je IV. okrivljenom D. K. povećan koeficijent složenosti poslova zaključen svega petnaest dana prije održavanja sjednice na kojoj se odlučivalo o izmjenama i dopunama

proračuna Grada Kutine za 2020. godinu, to proizlazi osnovana sumnja da je I. okrivljeni Zlatko Babić III. okrivljenom D. K. obećao osigurati zaposlenje njegovog sina J. K., a IV. okrivljenom D. K. obećao osigurati povećanje plaće, a u zamjenu za njihov glas na sjednicama Gradskog vijeća za Prijedlog Odluke o proračunu, odnosno rebalansu istog i da su III. okrivljeni D. K. i IV. okrivljeni D. K., u zamjenu za obećano zapošljavanje, odnosno povećanje plaće, glasovali na način kako je to od njih i traženo kao i osnovana sumnja da su I. i II. okrivljenik posredovali koristeći svoj položaj i autoritet kako bi se obećano zaposlenje i povećanje plaće realiziralo.

23. Nadalje, u odnosu na kaznena djela inkriminirana I. okrivljenom Zlatku Babiću pod točkom 2.) izreke rješenja o provođenju istrage, iz pribavljene materijalne dokumentacije, audio snimki razgovora između II. okrivljenog D. K. i A. C. te izjava A. C. i I. H., proizlazi osnovana sumnja da bi I. okrivljeni Zlatko Babić i II. okrivljeni D. K. počinili kaznena djela trgovanja utjecajem iz članka 295. stavka 1. KZ/11 na način da bi posredovali koristeći svoj službeni i društveni položaj i autoritet u svrhu realizacije zapošljavanja i nastavka radnog odnosa u društvu E. M. d.o.o., odnosno u svrhu osiguranja drugih radnih mjesta u navedenom društvu sa većim koeficijentom za obračun plaće, u korist svojih poznanika ili članova njihovih obitelji, a bez obzira na stvarne potrebe zapošljavanja u društvu E. M. d.o.o., odnosno bez obzira na neispunjavanje propisanih uvjeta radnih mjesta, a na koji način je M. B., K. Š., S. P. M. i M. S. pribavljena korist u vidu zasnivanja radnog odnosa i ostvarivanja svih prava na rad i iz rada sukladno zakonskim propisima, odnosno u vidu neosnovanog povećanja osobnog dohotka.

(...)

26. U prilog navodima A. C. glede razloga zadržavanja u radnom odnosu radnica M. B., K. Š. i S. P. M. i razloga zapošljavanja M. S., govore i dvije spisu priležeće audio snimke razgovora A. C. sa II. okrivljenim D. K. od 9. rujna 2020. i od 18. rujna 2020., iz sadržaja kojih razgovora proizlazi da je II. okrivljeni D. K. razgovarao sa I. okrivljenim Zlatkom Babićem o imenovanim radnicama i da su dogovorili da ih A. C. vrati na rad kao i to da je A. C. davala do znanja II. okrivljenom D. K. da za iste u E. M. d.o.o. nema radnih zadataka koje bi obavljali, ali i da je II. okrivljeni D. K. kod A. C. ishodio zaposlenje za M. S. u trgovačkom društvu E. M. d.o.o. iz razloga jer je navedeno tražio I. okrivljeni Zlatko Babić i da joj je rečeno da istoga zadrži u radnom odnosu do lokalnih izbora.

27. Stoga, kada se navodi A. C. i I. H. uzmu u obzir sa činjenicom da je nakon odluke o zatvaranju sortirnice donesen novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojim su ustrojena nova radna mjesta radnika na održavanju čistoće na koja su zaposlene upravo imenovane radnice te da su iste nedugo po zaključenju ugovora za navedena radna mjesta upućene kući na 'čekanje posla', gdje su provele veći dio vremena do isteka sklopljenih ugovora te da je radnik M. S. sa istim danom kada je zaposlen u društvu E. M. d.o.o. upućen kući na 'čekanje posla' i da za vrijeme trajanja ugovora o radu zaključenog 13. srpnja 2020. nije odradio niti jedan radni dan, pri čemu je za vrijeme predmetnog čekanja posla zaposlen i na radno mjesto sa većim koeficijentom za obračun plaće, kao i to da mu je potom koeficijent povećan Dodatkom ugovoru o radu za određeni period, a da u istom nije navedena nikakva osnova temeljem koje se ugovara veći koeficijent, zajedno sa sadržajem razgovora A. C. i II. okrivljenog D. K. od 9. rujna 2020. i 18. rujna 2020., to proizlazi osnovana sumnja da su radnice M. B., K. Š. i S. M. P., po zatvaranju sortirnice u kojoj su radile, ostale u radnom odnosu u trgovačkom društvu E. M. d.o.o., odnosno da je radnik M. S. zaposlen u navedenom društvu i potom zaposlen na radno mjesto sa propisanim većim koeficijentom složenosti poslova koji mu je dodatno povećan zaključenim Dodatkom ugovoru o radu, isključivo iz razloga što je navedeno A. C. naložio II. okrivljeni D. K., a na traženje I. okrivljenog Zlatka Babića, iako realne potrebe za navedenim zapošljavanjima nije bilo, odnosno iako predmetno povećanje plaće nije bilo osnovano.

28. Također, ističe se kako je rješenje o provođenju istrage USKOK-a poslovnog broja Kis-Us-74/2021 od 15. prosinca postalo pravomoćno 13. siječnja 2022. godine.

29. Slijedom svega navedenog i nadalje proizlazi postojanje takve osnovane sumnje da bi i I. okrivljenik počinio inkriminirana kaznena djela na način kako mu se to stavlja na teret. Dakle, vjerojatnost počinjenja predmetnih kaznenih djela utvrđena je u dovoljnom stupnju da bi na taj način bila ispunjena osnovna zakonska pretpostavka iz članka 123. stavak 1. ZKP/08, a koja je preduvjet za produljenje istražnog zatvora.«

8.1. U odnosu na postojanje posebnog uvjeta za određivanje istražnog zatvora iz članka 123. stavka 1. točke 3. ZKP-a/08 te na mogućnost zamjene istražnog zatvora mjerama opreza, u obrazloženju osporenog rješenja suca istrage navedeno je:

»30. U odnosu pak na daljnje postojanje istražnozatvorskih razloga, po ocjeni suca istrage, i nadalje je ispunjen zakonski uvjet za produljenje istražnog zatvora protiv I. okrivljenika po zakonskoj osnovi iz čl. 123 st. 1. točka 3. ZKP/08. Prvenstveno se ističe kako je za postojanje ovog istražnozatvorskog razloga, pored postojanja osnovane sumnje, potrebno utvrditi i postojanje osobitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da će osoba ponoviti isto ili istovrsno kazneno djelo.

(...)

31. Prvenstveno se ističe činjenica kako se pravomoćnim rješenjem o provođenju istrage, u odnosu na I. okrivljenika, istome stavlja na teret da je počinio jedno produljeno kazneno djelo podmićivanja zastupnika... te produljeno kazneno djelo trgovanja utjecajem... a koja djela je počinio u periodu od studenog 2019..... pa do 30. travnja 2021.... Ova duljina inkriminiranog razdoblja je indikator upornosti i visokog stupnja kriminalne volje. Nadalje, obzirom na sadržaj inkriminacija, a kako to proizlazi iz rješenja o provođenju istrage, vidljiv je njegov modus operandi redovitog 'poslovanja', koji je isti usvojio kao kontinuirani obrazac ponašanja, na način da je koristeći se svojim službenim položajem i autoritetom gradonačelnika grada Kutine, kao i predsjednika Gradske organizacije HDZ Kutina, poduzimao protupravne radnje kako bi se drugim osobama omogućilo zasnivanje radnog odnosa ili ostanka u istom, zatim zaposlenja na radna mjesta sa većim koeficijentima za obračun plaće, a koje radnje je poduzimao višekratno, a sve kako bi na sjednicama Gradskog vijeća grada Kutine osigurao dovoljan broj glasova za svoje Prijedloge Odluka. Nadalje, ovakva protupravna postupanja okrivljenika ukazuju i na njegov karakter iz kojeg je vidljivo da isti, a sve u cilju ostvarenja svojih zacrtanih ciljeva, ne preže i od nuđenja mita drugim osobama, odnosno obećavajući osiguranje zapošljavanja drugih osoba u trgovačkom društvu E. M. d.o.o., kao i obećavanje povećanja plaće. Dodatno se ističe i kako je iz njegovog postupanja vidljivo da on doista pokazuje kontinuitet protupravnog postupanja, a što proizlazi iz

činjenice da prvotno isti obećava zapošljavanje i povećanje plaće drugim osobama kako bi osigurao dovoljan broj glasova i za Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama proračuna Grada Kutine. Međutim, njegove protupravne aktivnosti time ne prestaju, dakle, ne prestaju niti sa izglasavanjem odgovarajućih odluka u Gradu Kutini već nastavno, sve do 30. travnja 2021., nastavlja s protupravnim postupanjem, kada koristi svoj položaj i autoritet, pa neovisno o stvarnim potrebama zapošljavanja u TD E. M. d.o.o. poduzima radnje radi ishođenja ostanka u radnom odnosu za određene osobe, i to osobama kojima je radni odnos trebao prestati poslovno uvjetovanim otkazom, a zatim poduzima i radnje da ishodi i zapošljavanje sina člana temeljnog ogranka HDZ-a Slatina i Klepište. Dakle, ovako opisane radnje ukazuju kako je okrivljenik prilikom počinjenja inkriminiranih djela iskazao visok stupanj kriminalne volje i upornosti, te ukazuju i da ovakvo postupanje doista predstavlja obrazac njegovog ponašanja, a nikako izolirani eksces.

32. Dakle, kada se sve ranije navedene okolnosti konkretnog slučaja uzmu u obzir, i to uključujući kako osobne okolnosti, zatim karakter okrivljenika, njegovu upornost i učestalost kažnjivih radnji koje je poduzimao, tada sve navedeno u svojoj ukupnosti, neovisno o činjenici njegove dosadašnje neosuđivanosti, daje osnovu za zaključak o postojanju opravdane bojazni da bi isti boravkom na slobodi nastavio s činjenjem istih ili istovrsnih kaznenih djela, odnosno ranije opisani obrazac njegovog ponašanja ukazuje na postojanje vrlo visokog stupnja opasnosti od ponavljanja kaznenog djela koja je izvjesna i predvidiva s razumnim stupnjem vjerojatnosti.

33. Razmatrajući da li u konkretnom slučaju, i u ovom trenutku, postoji mogućnost da se istražni zatvor zamijeni nekom drugom blažom mjerom, po ocjeni suca istrage, trenutno ne postoji mogućnost zamjene istražnog zatvora nekom drugom blažom mjerom. Na ovom mjestu ističe se činjenica kako je sudac istrage prilikom ocjene mogućnosti zamjene istražnog zatvora nekom blažom mjerom imao u vidu i sadržaj odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-533/22 od 10. veljače 2022. Naime, prilikom razmatranja mogućnosti primjene neke blaže mjere sud je poglavito uzeo u obzir činjenicu sam način počinjenja kaznenih djela, a koji način je već ranije obrazložen, zatim činjenicu brojnosti poduzetih protupravnih radnji, kao i duljinu inkriminiranog razdoblja. Sve ove okolnosti su podrobnije obrazložene u točki 31. obrazloženja ovog rješenja. Ističe se činjenica kako je I. okrivljenik gradonačelnik Grada Kutine u svom drugom mandatu, dakle, kroz jedno duže vremensko razdoblje, kroz koje razdoblje je zasigurno stekao određena poznanstva, te izgradio autoritet i utjecaj. Nadalje, valja uzeti u obzir i inkriminacije pod točkom 2 a) i b) gdje je I. okrivljenik koristio, ne samo svoj službeni, nego upravo i društveni položaj i utjecaj, a gdje je protupravne radnje poduzimao i nevezano za izglasavanje proračuna Grada Kutine, jer je isti poduzimao i radnje u cilju omogućavanja zaposlenja ili nastavka radnog odnosa u trgovačkom društvu E. M. d.o.o., i to osobama ili članovima obitelji osoba s kojima je ne samo poslovno već i privatno povezan, neovisno o stvarnim potrebama zapošljavanja u navedenom trgovačkom društvu, kao i da je poduzimao radnje vezano za povećanje plaće pojedinim osobama. Upravo iz navedenog je vidljivo kako u konkretnom slučaju, u ovom trenutku, se niti sa jednom mjerom opreza, pa dakle niti s mjerom opreza propisanom člankom 98. stavak 2. točka 6. ZKP/08, ne bi mogla otkloniti iteracijska opasnost.«

9. Podnositelj je protiv rješenja suca istrage podnio žalbu koja je osporenim rješenjem izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Zagrebu odbijena kao neosnovana.

U obrazloženju osporenog rješenja navedeno je:

»4. Po izvršenom uvidu u spis, prema ocjeni ovog vijeća, postoji osnovana sumnja da je okrivljeni Zlatko Babić počinio kaznena djela... kako to u pobijanom rješenju obrazlaže sudac istrage, čime je ostvaren prvi uvjet iz članka 123. stavka 1. ZKP/08 za primjenu mjere istražnog zatvora. Osnovana sumnja uvijek se mora odnositi na određenu osobu kao počinitelja kaznenog djela i da je upravo ta osoba počinila kazneno djelo pri čemu iz prikupljenih podataka i dokaza moraju proizlaziti svi elementi osnovane sumnje, odnosno svi objektivni i subjektivni sastojci obilježja kaznenog djela. Slijedom toga, zaključak o postojanju osnovane sumnje mora predstavljati zaokruženu cjelinu i ozbiljnu razinu sumnje koja upućuje upravo na konkretnu osobu kao počinitelja kaznenog djela, a prema ocjeni ovog vijeća upravo iz prikupljenih podataka i dokaza koji se nalaze u spisu te iz činjenice da je doneseno pravomoćno rješenje o provođenju istrage proizlazi postojanje takve osnovane sumnje da je 1. okrivljeni Zlatko Babić počinio inkriminirana kaznena djela te je po ocjeni ovog vijeća vjerojatnost počinjenja kaznenog djela utvrđena u dovoljnom stupnju da bi na taj način bila ispunjena osnovna zakonska pretpostavka iz članka 123. stavka 1. ZKP/08 koja je preduvjet za određivanje istražnog zatvora.

5. Nadalje, ovo vijeće je utvrdilo da u odnosu na 1. okrivljenog Zlatka Babića postoji potreba za daljnjom primjenom istražnog zatvora na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 3. ZKP/08. Pravilno je sudac istrage utvrdio da na strani 1. okrivljenog Zlatka Babića postoje one okolnosti koje upućuju na predvidivu opasnost da bi 1. okrivljenik boravkom na slobodi mogao ponoviti isto ili slično kazneno djelo. Navedene okolnosti prije svega proizlaze iz okolnosti i načina počinjenja kaznenog djela kako se to 1. okrivljeniku stavlja na teret, odnosno da je 1. okrivljeni Zlatko Babić autoritetom svoje dužnosti gradonačelnika Grada Kutine utjecao na druge u cilju realizacije neosnovanih zapošljavanja, povećanja plaća i ostvarivanju drugih potreba iz djelokruga rada gradonačelnika, a zauzvrat bi tražio da mu čine usluge, primjerice glasanje za proračun Grada Kutine. Pritom, s obzirom na duljinu inkriminiranog razdoblja i brojnost radnji koje se stavljaju na teret 1. okrivljeniku, ocjena je ovog vijeća da se ne može govoriti o izoliranom slučaju, već da bi se moglo govoriti o ustaljenom obrascu ponašanja. Kada se tome pridoda vremensko razdoblje u kojem je 1. okrivljeni Zlatko Babić obnašao dužnost gradonačelnika Grada Kutine od 2017. do 2021. te činjenica da je na izborima za općinske načelnike, gradonačelnike i župane te njihove zamjenike u svibnju 2021. ponovno izabran na dužnost gradonačelnika u drugom mandatu na daljnje četiri godine, u svijetlu naprijed navedenih okolnosti počinjenja kaznenih djela, proizlazi opravdana bojazan da bi 1. okrivljenik mogao nastaviti činiti kaznena djela za koja je osnovano sumnjiv u ovom postupku. S obzirom na sve izloženo, činjenica da je 1. okrivljenik kazneno neosuđivan nije odlučujuća u procjeni postojanja opasnosti od ponavljanja djela.

6. Jednako tako, prednje opisane okolnosti u svojoj ukupnosti i logičkoj povezanosti predstavljaju one osobite okolnosti koje upućuju na postojanje iteracijske opasnosti u takvom stupnju da se takva opasnost ne može otkloniti izricanjem mjera opreza iz članka 98. ZKP/08, sve imajući u vidu svrhu zbog koje je istražni zatvor određen, s čime se u potpunosti slaže i ovo vijeće.

7. Nadalje, po ocjeni ovog vijeća, boravkom 1. okrivljenog Zlatka Babića u istražnom zatvoru nije povrijeđeno načelo razmjernosti, kada se uzme u obzir težina kaznenih djela i maksimalna kazna koja je predviđena za navedena kaznena djela te s obzirom na dosadašnje trajanje mjere istražnog zatvora i potrebu daljnjeg trajanja te mjere.